

5. Слідчі ДФС не мають права не допускати адвокатів до проведення слідчих дій [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://radako.com.ua/news/slidchi-dfs-ne-mayut-prava-ne-dopuskati-advokativ-do-provedennya-slidchih-diy>.
6. Ухвала слідчого судді Печерського районного суду м. Києва від 20.08.2015 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/49598884>.

ВИНОКУРОВ О. В.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
аспірант кафедри правосуддя, адвокат

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ЗАХИСНИКА
ПРИ КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ
ЗАТРИМАННІ ОСОБИ**

Відповідно до ч. 2 ст. 176 Кримінального процесуального кодексу України (надалі — КПК), затримання є тимчасовим запобіжним заходом, який застосовується з підстав та в порядку, визначеному цим кодексом [1, с. 94]. Незважаючи на короткочасність затримання, за характером правообмежень воно є одним із пайбільш суворих запобіжних заходів [2, с. 324].

Захист від незаконного та необґрунтованого затримання, на нашу думку, складається з двох основних етапів. Перший етап утворює діяльність захисника в ході затримання підозрюваного. Другий етап пов'язаний з оскарженням захисником дій, рішень або бездіяльності уповноважених осіб, пов'язаних із затриманням.

У зв'язку із тим, що практична реалізація захисником своїх повноважень по захисту від незаконного та необґрунтованого затримання можлива лише після допуску його до участі в кримінальному провадженні, потрібно звернути увагу на проблему визначення моменту допуску захисника до затриманої особи.

Так, відповідно до положень ст. 48 КПК слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд зобов'язані надати затриманій особі чи особі, яка тримається під вартою, допомогу у встановленні зв'язку із захисником або особами, які можуть запросити захисника, а також надати можливість використати засоби зв'язку для запрошення захисника [2, с. 32]. За ч. 4 ст. 213 КПК, уповноважена службова особа, що здійснила затримання, зобов'язана негайно повідомити про це орган (установу), уповноважений законом на надання безоплатної правової допомоги [2, с. 117].

Так, у Звіті, підготовленому Національною асоціацією адвокатів України, і затвердженому рішенням Ради адвокатів України № 125 від

13.11.15р., стосовно поточних проблем та рекомендацій щодо реформування системи безоплатної правової допомоги в Україні вказано, що одним з головних недоліків законодавства про безоплатну правову допомогу є те, що воно не закріплює принцип вільного вибору особою захисника, що не відповідає статті 59 Конституції України, а також пункту «с» частини 3 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

На практиці від фактичного обмеження волі до складання протоколу затримання може пройти невизначений час. Особливо це стосується ситуацій, коли особу затримують за підозрою у вчиненні злочину, а не в рамках вже відкритого кримінального провадження.

Слід погодитись з А. Бушенко, який вважає, що загальна можливість підозрюваного одержати доступ до адвоката при затриманні залежить не від рішення підозрюваного або його представника, а від спеціального рішення слідчого. На цьому етапі виникають штучні перешкоди [6, с. 87–88].

З огляду на відсутність у КПК норми про строк, протягом якого уповноважена службова особа, що здійснила затримання, зобов'язана скласти протокол затримання та через пряму залежність правомочності підозрюваного на залучення захисника від юридичного оформлення факту затримання, пропонується доповнити п. 3 ч. 2 ст. 42 КПК правом підозрюваного, затриманого за підозрою у вчиненні злочину, на залучення захисника з моменту фактичного затримання, а ст. 208 КПК доповнити нормою про те, що протокол затримання має бути складений негайно, але не пізніше 3 годин з моменту з моменту доставлення особи до правоохоронного органу.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 9 лют. 2015 р.: (офіц. текст). – К.: Паливода А. В., 2015. – 328 с.
2. Кримінальний процес: підручник/ Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц та ін.; за загред. В. Я. Тація, О. В. Капліної, О. Г. Шило. Х.: Право, 2014. – 824 с.
3. Бушенко А. Проти катувань. Аналіз відповідності українського законодавства та практики стандартам й рекомендаціям Європейського Комітету запобігання катуванням та жорсткому поводженню № 38 (80) / А. Бушенко / Харківська правозахисна група. – Х.: Права людини, 2005. – 240 с.